

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

zhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5, — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 10 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

Poslanec Robič o volilni preosnovi.

Dne 7. t. m. se je začela v državnem zboru razprava o volilni preosnovi. V imenu Slovencev je govoril poslanec Robič. Izjavil je, da Slovenci na Štajerskem in Koroškem nikakor niso ž njo zadovoljni. Kaj je vlada naredila iz splošne in enake volilne pravice, to je nečuvno. Govornik priznava, da ni mogoče natanko ustreči vsaki stranki, toda na tako samovoljen in krivičen način se vendar ne sme postopati, kakor je postopala vlada pri razdeljenju volilnih okrajev. Štajerska ima po zadnjem ljudskem štetju 1,313 300 prebivalcev. Ker je dobila 28 poslancev, pride na enega 47.000 prebivalcev. Po zadnjem ljudskem štetju pa imamo na Štajerskem 409.000 Slovencev, katerim po pravici pripada skor devet poslancev. Najmanjši slovenski volilni okraj ima 58.000, največji 74.000 prebivalcev, najmanjši nemški volilni okraj na deželi pa ima 42.000 prebivalcev in največji nemški volilni okraj ni niti tako velik, kakor najmanjši slovenski. — Čeravno torej pride na eden volilni okraj 47.000 prebivalcev, vendar so dobili Slovenci na Spod. Štajerskem samo šest, namesto devet poslancev. Tudi če bi kdo ugovarjal, da se je moralo pri razdelitvi ozirati na razmerje davka, je ta razdelitev krivična. Tudi z ozirom na razmerje davka med kmečkim in meščanskim prebivalstvom pripada Slovencem najmanj osem poslancev, pa ne šest. Nadalje je govornik ostro bičal neosnovano mnenje, da je slovenski kmet manj izobražen, kakor nemški. Kdor pozna Štajersko, ta ve, da je spodnještajerski kmet če ne bolj, vsaj tako izobražen, kakor srednje in gornještajerski. Ravno tako je tudi na Koroškem. Torej je ta izgovor vlade ničeven. Seveda so imeli Slovenci na Štajerskem dosedaj samo štiri poslance in sedaj jih pa dobijo celo šest, kakor pravijo nasprotniki, toda splošna in enaka volilna pravica je vendar za to, da odpravi krivice. Toda nekateri gospodje misljijo, da je nova splošna in

enaka volilna pravica samo zato tukaj, da dobijo nekatere stranke predpravice!

Na Spodnještajerskem ima dosedanji mariborski in celjski volilni okraj 35.000 Nemcov (ozir. nemčurjev. Op. ured.) in 16.800 Slovencev. Za teh 35.000 Nemcov je naredila vlada dva volilna okraja, dobijo torej dva poslance. Da pa zagotovi vlada ta poslance Nemcem, vzela je taka mesta in trge v ta okraj, ki so po večini nemški. Vsak količkaj bolj slovenski trg so porinili k kmečkim okrajem. Toda to še ni zadostovalo. Morali so vzeti nekaj mest in trgov iz Srednjega Štajerskega, kajti sedaj je še v spodnještajerskih mestih in trgih 16.800 Slovencev, in ti bi se lahko tako okreplili, da bi bili tudi tukaj v mestih Nemcem nevarni. Zato so morala pomagati srednještajerska mesta. Istotako so postopali tudi v celjskem volilnem okolišu. Slovenske trge, ki so dosedaj volili v tem okraju, so izbačnili, zato pa so posegli po srednještajerskih mestih in trgih. In vendar so spravili za ta nemški okraj komaj 29.000 prebivalcev skupaj! Temu nemškemu volilnemu okraju z 29.000 prebivalci stoji nasproti slovenski volilni okraj brežiški z 75.000 prebivalci. Ali je to pravica! Pri razdelitvi volilnih okrajev na Spodnjem Štajerskem se torej vlada ni ozirala niti na število prebivalcev, niti na davčno moč, ampak samo na želje nemške stranke.

Govornik preide na to na koroške razmere. Na Koroškem je 360.000 prebivalcev, od teh je 90.000 Slovencev. Ker dobi dežela 10 poslancev, pride na enega poslanca 36.000 prebivalcev. Slovencem torej pristojata najmanj dva poslance. In vendar je vlada na zahtevo nemške stranke tako razdelila volilne okraje, da imajo Slovenci upanje zmagati samo v enem volilnem okraju in še tam se bodo morali boriti za zmago s socijaldemokrati. S tem je zadala vlada koroškim Slovencem smrten udarec. Zato ne bomo nikoli pripustili to razdelitev volilnih okrožij. (Dr. Lemisch: Dve tretjini Slovencev tako z nami voli, samo ena tretjina z vami!) Zakaj se pa tedaj gospodje Nemci tako bojijo, zakaj trgajo slovenske

okraje in jih prikopljajo k nemškim, če dve tretjini Slovencev z Nemci voli. Zakaj se je razdelilo 53.000 Slovencev na nemške volilne okraje. Če trdite, da Slovenci itak volijo nemške poslance, zakaj pa ne pustite slovenskih okrajev skupaj!

Naloga nove volilne pravice je, da odstrani vse pravice in predpravice, zato naj skrbi novi volilni odsek, da vse to odstrani in da se pri delitvi volilne pravice vsem narodnostim meri z enako mero.

Politični ogled.

Državni zbor. Razprava ali takozvano prvo branje nove volilne preosnove se je začelo v sredo dne 7. t. m. in se še sedaj nadaljuje. Izmed slovenskih poslancev je govoril g. Robič, katerega govor prinesemo na prvem mestu. Razvajeni otroci vlade, Nemci, tudi s to volilno preosnovo niso zadovoljni, čeravno so dobili mnogo več, kakor si zaslužijo. Nemški poslanci tarnajo v svojih govorih, da so Nemci zapostavljeni.

Volilni odsek. Po prvem branju nove volilne preosnove v državnem zboru se izroči ta postavni načrt v pretres posebnemu odseku „volilnemu odseku“, ki bo obstajal iz 48 članov. Razne stranke bodo v tem odseku tako-le zastopane: Poljski klub imel bo v odseku 7 članov, Mladočehi 7 (enega odstopijo češkim radikalcem), nemška ljudska stranka 6, nemška napredna stranka 4, ustavoverni 3, središče 3, Jugoslovani 4, nemški konzervativci 2, Italijani 2, Schönererjanci 2, kršč. soc. 3, Vsenemci z divjaki 3, soc. demokratje, Malorusi in Rumuni po 1 člana. Od Jugoslovanov bodo v volilnem odseku dr. Ivčevič, dr. Ploj, dr. Šusteršič in dr. Ferjančič.

Štirinajst milijonov je zapravilo mesto Gradec v nekaj letih. Pred nekaj leti so si izposodili to svoto, sedaj pa že zopet rabijo denar, zato so se že začeli posvetovati, kdo bi jim zopet kaj posodil. Nas bi to kaj malo skrbelo, ali delajo Gradčani dolgove ali ne, ali dobro ali slabo gospodarijo, toda

LISTEK.

Za križ in svobodo zlato!

Balkanska povest. Spisal I. V. Starogorski.
(Dalje.)

Razpostavili so straže in prižgali ognje, da kuhači večerjo. Vsi so bili utrujeni in lačni. Vjeruša je pa hodil okrog, govoril in v srcu sklenil uiti nočoj, ako bo le najmanjša prilika. Zelo mu je služila utrujenost Turkov.

„Lepo hurisko si imel,“ so pravili Turki Vjeruši, ki je sedel med njimi pri ognju. Drugi so se zbirali krog njega. Tudi Glišo je bil zraven. Glas starca se mu je zdel znan, vendar se ni mogel spomniti, kje bi ga videl. Nasprotno pa je Vjeruša takoj spoznal izdajalca. Sprva ga je obšla groza, ko pa je sprevidel, da ga ne pozna, se je pomiril. Dobro, da ni poznal Kosenke.

„Lepa, pri Alahu!“ je odvrnil Vjeruša. „Ali če nas zato, da smo jim vzeli najlepše dete, ne pokoljeno vstaši?“

„Ne bodo nas!“ so vzklknili nekateri. „Vse nataknemo na kol!“

„Tudi groznega volka!“

Nikdo se ni odzval. Vjeruši pa je bilo na tem, da jih še bolj splaši.

„Kdo izmed vas ga je videl trgati ljubljence preroka?“

„So nekateri, ki so se kosali z njim. Pravijo, da je v njem sam šejtan!“ *

* Šejtan, hudi duh, vrag.

„Ni ga v njem, ampak on sam je šejtan! Tako ga ni videl nobeden, kakor jaz. Oči je imel rdeče, prsi kakor gora. Kamor je stopil, tam je vse ležalo, ko je zamahnil s handžarom, je nastal veter. Njemu ne zdrži nikdo!“

„Ne zdrži!“ so javkali nekateri iz tolpe.

Glišo je stopil naprej in dejal:

„Kaj se plašite!? Slaviša je čisto navaden človek. Alah vam ga da v roke!“

Vjeruša je zasopihal in toliko da ni pljunil.

„Kdo je ta, ki zasmehuje besede starca, katerega je varoval sam veliki prerok vseh nezgod? Kdo je ta, ki kroka, kakor vrana, če jo draži?“

„To je pes, ki nas hoče peljati v žrelo groznega volka!“

„Kdo?“ se zavzame Vjeruša in pljune. Ni se mogel zdržati. Ali takoj mu je bilo žal, ker Glišo mu je pogledal globje v lice. „Ta človek? Ljubljence Alaha hoče tirjati v pogubo!“

„Pravi, da nam spravi Slavišo v naše roke!“

„Slavišo? — Alah naj ga poviša, ako stori to, naj mu dodeli sedmeri raj Mohameda! Pomislite! Slaviša je pošast! Sedaj je tu, sedaj tam. Povem vam, da smo ga nekoč že držali in se veselili, da ga ponesemo Osvinbegu. Ali naenkrat sem držal samo cunjo v roki, po hrbitih nas je pa on tolkel, da sem mu komaj všel!“

„Alah nam bodi milostiv!“ so klicali Turki.

Glišo si je grizel ustnice. Niso ga marali in tudi beg mu je dal vedeti, da mu ne zaupa več.

„Pokažem vam, kdo sem!“ je mrmral.

Vjeruša je pa obhodil vso taborišče, pripove-

doval to in ono in slikal Slavišo kot najhujšega šejtana.

„Tfu...“ je kimal sam sebi. „Dovolj dolgo si gledal Kosenko, Osvinbeg, sedaj jo pokažem drugemu, ki je bolj vreden nje lepote. Če bi odlašal predolgo, se zna kaj primeriti!“

Blizu polnoči je moralno biti, ko se je plazila v črno ogrinjalo zavita ženska med grmovjem, tiho kakor senca. Vjeruša je šel trdo mimo šotorov. Bila sta že blizu straže.

„Kosenka?! Ušla sva že enkrat tako, da sem jih zmotil, poskusiva zopet. Idi tiho naprej, jaz te doidem!“

„Kdo je?“ je klicala straža.

„Si ti Anim?“ se je odzval Vjeruša. „Mislim sem, da spiš!“

„Pri Alahu bi bilo bolje, da spim! Kdo bo pa hodil sedaj tu okrog?“

„Slaviša?!“ se poroga Vjeruša.

„Bà! Naj pride! Ljubše mi je, da se bijem, kakor da lazimo po skalah.“

„Potripi! Alah ti nakloni lahko še marsikaj! Pravijo, da hočejo vstaši vzeti celo Tetovo!“

„Pravijo, če je le res?! Sicer bi pa bilo itak bolje, da bi počakali vstaše doma in ne lazili za njimi po prepadih!“

„Osvinbeg je moder vojnik, Anim?! Alah vé, zakaj je dobro tako! — Ne morem spati nočoj! Zdi se mi, da se pripeti nesreča. Odkar imamo one jetnice, me vedno nekaj vznemirja.“

„Ženska prinaša nesrečo!“ reče Anim. „Izkusil sem to! Po mojem mnenju bi bilo bolje, da bi jih

cela Štajerska je prevzela poroštvo za teh zapravljenih štirinajst milijonov. Pri takem gospodarstvu kakor je sedaj, pa ni misliti na to, da bi kedaj vrnili ta denar. Zato bo morala dežela enkrat plačati ta od Gradčanov zalumpani denar. Naši slovenski poslanci so takrat svarili in govorili proti temu, da jamči dežela za teh 14 milijonov, toda zgornje in srednje štajerski poslanci v zvezi s spodnještajerskimi nemškimi poslanci so imeli večino in tako bo morala dežela danes ali jutri plačati ta dolg. Tako gospodarijo Nemci!

Proti razdružitvi sv. zakona so imele v nedeljo, dne 11. t. m. ljubljanske žene shod. Bilo je navzočih čez 3000 žen. Govorilo je osem žen in poslanca Šusterič in Schweitzer. Sprejela se je enoglasno tozadevna rezolucija.

Slovenska ljudska stranka na Kranjskem je priredila zelo dobro obiskan shod v Senožečah. Sklenile so se rezolucije za splošno in enako volilno pravico in proti razkristjanjenju zakona.

Razne novice.

* Predsednik graškega nadsodišča je postal dvorni svetnik Pittreich, brat vojnega ministra. Uradnik, ki ne zna nič slovenski, čeravno je v njegovem področju blizu en milijon Slovencev.

* Iz politične službe. Dr. Pavel Hohol, na mestniški koncipist, je prestavljen iz Voitsberga k okrajnemu glavarstvu v Maribor. Ali zna slovenski? Ali se bo zaradi njega moral do 100.000 Slovencev učiti nemški?

* Zaročil se je c. kr. štabni stotnik g. Martin Majcen z gdč. Pepico Polak v Kamniku. Čestitamo! — G. Ivan Zemljič, avskultant v Mariboru, se je zaročil z Alojzijo Družovič, hčerkо hišnega posestnika v Mariboru.

* Dragi rojaki po Spodnjem Štajerskem! Narodna zavest propada, nemčurstvo se širi — tako beremo dan za dnevom po naših časopisih. Temu se tudi ni čuditi! Res se prirejajo krasne slavnosti bolj v sredini našega ozemlja, a preziramo in zanemarjam take prireditve na narodnih mejah. Uvažuj ta velevažni narodni pomen sličnih slavnosti, sklenilo je „Slovensko pevsko društvo na Ptiju“, prirediti 15. julija t. l. svojo običajno veliko pevsko slavnost v Rušah, v zadnji zavedni postojanki Dravske doline. S to slavnostjo bode združena velika ljudska veselica, koji čisti dobiček je namenjen novi zgradbi „Žigertovega stolpa“ na Pohorju, katerega hoče zopet postaviti „Podravska podružnica slov. plan. društva v Rušah“. V dosegu tem večjega uspeha osnovala sta se na Ptiju in v Rušah posebna pripravljalna odbora. Vabijo se toraj vsa slavna pevska in druga narodna društva kakor tudi rodoljubni pojedinci, da se te velevažne narodne slavnosti udeleže v največjem številu. Prireditev pevskega dela slavnosti je prevzel pripravljalni odbor na Ptiju ter prosi, da se naj obračajo društva v tozadenvih vprašanjih naravnost na njega. V vseh ostalih zadevah pa daje pojasnila član pripravljalnega odbora

ne imeli, ali pa da je podavimo. Jaz že ne vzamem nobene!“

Vjeruša se začudi.

„Anim, prijatelj, ti sovražiš lepe huriske?!“

„Vse, ne samo lepe, ker v njih je šejtan. Ženska je bila kriva, da bi bil skoraj prikrajšan za glavo.“

„Povej no, ako ljubiš preroka! Kako je to prišlo?“

„Imeli smo tudi več jetnic. Nekatere so ušle in šli smo lovit... Kaj mi mar vstaši, če pridejo? Ako nas napadejo, se pričnemo biti železo z železom, ali z žensko se ne grem... Tudi jaz sem šel lovit begunke. Naletel sem na dve. Poletimo za njimi. Oni splezata na skalo in še dalje med prepade. Mi smo mislili, da ju moramo dobiti in smo plazili za njimi. One se pa postavijo v bran in začno metati in valili kamenje na nas. Dvoje mojih ljudi je potegnilo kamenje v prepad, dva sta bila ranjena. Razjarjen sem vstrelil na nju. Eno sem zadel, da se je prevrnila v brezdro. Predno pa sem nabil puško, sem dobil kamen v glavo in sem padel. Le Alahu se imam zahvaliti, da še živim. Ko sem se zavedel, sem odšel nazaj in sklenil, da ne pojdem nikdar več lovit hurisk, ako katera uide.“

Vjeruša se je zamislil. Njegovo skušeno oko je zapazilo, da tiči v tem človeku malomarnost za vse, samo klanje mu je slaščica. Ko bi vstaši bili tu, kako lahko bi napadli Osvinbega, da celo med nje bi prišli, ne da bi straža opazila.

„Anim, vidim, da si zaspan, kakor tudi ljudje! Skribi me, da bi se kaj ne pripetilo! Pogledam nekoliko okrog!“

v Riušah trgovec gospod Miha Sernc. Vsa slavna društva po Spodnjem Štajerskem prosimo, da 15. julija ne pričdē svojih veselic ali zborovanj, da bode udeležba slavnosti tem številnejša in njen uspeh tem sijajnejši. Oholi sovražniki so začeli nas obmejne Slovence silno daviti, napovedali so nam boj na smrt in življenje in ni čuda, da je marsikateri naših bojevnikov že obnemagal ali obupal in da raste število omahljivcev. Tej bojujoči se četi je treba novega, krepkega bodrila in moči, kar ji naj poda ta slavnost. Razlegaj se toraj po vsem slovenskem Štajerju opominjajoč in vabeč klic: 15. julija vse v starodavne in zavedne Ruše, da navdušimo svoje obmejne brate za narodni boj in zbudimo v njih srčih narodno zavest in narodni ponos! Slovensko pevsko društvo na Ptiju.

* Od slovensko-nemške meje na Štajerskem. Slučajno mi je prišla v roke ponatis-brošurica iz „Slov. Naroda“: Slovensko-nemška meja na Štajerskem. Nabral Ante Beg. Ker mi je pred vsem zato, da se zve resnica, ter so mi znane razmere ob jezikovni meji, ki gre po gorovju Radelj, naj pristavim par opomb k imenovanim narodopisnim dneskom. Trg Mut je v resnici že dočela ponemčen, močno pa že tudi okolica in temu je kriva ravno šola, ki je popolnoma nemška, kakor tudi ona v Vratih (Törl), kamor hodijo otroci iz občine Gortina (Gegental). Otroci se v šoli niti slovenskih črk ne učijo, da bi znali slovensko brati. Ko je pred kratkim g. župnik ustanovil farno knjižnico za odrasle, jih pride mnogo po knjige, starejši po slovenske, a mlajši le po nemške; in če se jih vpraša, bi li hoteli brati slovenske, je navadno odgovor, saj bi radi, a ne znamo slovensko brati, dasi okoličani večinoma doma govorijo še slovensko. Družba sv. Cirila in Metoda ima tu dekliško slovensko šolo. Da bi ta šola ne obetala nikakih praktičnih sadov, nires, in tudi drugi napadi na to šolo, oziroma na učiteljice, ki so šolske sestre, so neosnovani. Zakaj se pa ni g. pisatelj sam osebno prepričal o razmerah na tej šoli, saj je bil na Muti, radovoljno bi se mu bilo pojasnilo stališče in delovanje šole, pa je imel menda preveč strabu pred „bogomoljkami!“ In če pravi (str. 11.) g. pisatelj, da so otroci nekega kmeta pri Sv. Jerneju nad Muti zato že vsi trdi Nemci, ker je mati Nemka, zakaj bi ne bilo tudi nasprotno mogoče, da bodo otroci Slovenci, če jim bo mati zavedna Slovenka, ki je hodila v slovensko šolo na Muti? „Da se pri nunah (sic!) na Muti vsekakor goji nemščina čez postavno mojo“ nires, in slavospevi nemškutarskega okrajnega šol. nadzornika o tej šoli tega ne dokazujojo. Okrajni šol. nadzornik je le objektivno sodil, ker uspehi na tej šoli so razmeroma res prav dobrni, kar dokazujojo tudi besede slovenskega g. nadučitelja iz Vuzenice, pred katerim so učenke delale izpit za odpustnico, dokler šola še ni imela pravice javnosti, ki se je izrazil, „da so učenke prav dobro podučene, le v nemščini jim gre manj gladko“. — „Sobota ostane za Slovence vekomaj izgubljena“ je resnica, a neslane opazke o angeljskem jeziku ne spadajo h. kulturnozgodovinskim in narodopisnim dneskom“. — Čudno

pa se mi zdi, da je g. pisatelj popolnoma prezrl marenberško okolico. Razmere so jednakake kakor na Muti. Okolice Sv. trije kralji na Radeljnu, Št. Janž na Suhem (am Zeichenberg), Gornja Vižinga ob Dravi so po večinoma še slovenske, a šola v Marenbergu nemška. Tu bi pač kazalo, da bi družba sv. Cirila in Metoda ustanovila svojo šolo, vsaj eno razrednico za dečke in deklice. Prostor bi se že dobil v prostornem poslopju slov. Posojilnice. To bi bilo gotovo praktično in ne brez uspeha; okolica bi se potem takem ohranila slovenska, a sedaj pa se ravno po šolah nagloma širi nemščina med okoličane. Toliko v pojasnilo in popravek; sicer pa ima knjižica precej dobrega in resničnega, zlasti kar svetuje družbi sv. Cirila in Metoda, a pozna se ji na vsaki strani, da je ponatis iz „Slov. Naroda!“

Obmejni Slovenec.

* Važno za krajne šolske svete. Neka tvrdka je tožila neki krajni šolski svet za plačilo 221 kron. Najvišji sodni dvor pa je tožbo zavrnil z razsodbo, da krajni šolski svet nima značaja juristične osebe ter vsled tega ne more tožiti niti tožen biti.

* Kmetje vinogradniki, pozor! Prišel je čas za nasajenje vinogradov z amerikanskimi trsi. Večino teh trsov dobivajo kmetje iz državnih trsnic. Kakšni pa so ti trsi večkrat? Imel sem sam priliko se prepričati, da je med velikim številom dobrih tudi velika množica slabo zaraščenih ter vkoreninjenih trsov, ki pač v prvi vrsti niso vredni svojega denarja, v drugi vrsti pa še manj, da bi jih sadili. Očitalo se mi morda bo češ, trsi so že dobrni, a kmet, ti jih ne znaš saditi. Na to odgovarjam, da sem se ravnal pri zasajenju natančno po predpisanih pravilih, vendar mi je v minulem letu izostala ena tretjina vseh trsov. Kmetje, torej pozor pri nabavi trsov! Umestno bi bilo, da bi se slični slučaji nanznili našim poslancem; ti bi naj posredovali, da bi se zanaprej oddajali trsi najboljše, torej samo I. vrste. Le potem takem bodo državne trsnice izpolnjevale svojo naloge ter bodo v prid kmetom vinogradnikom. Omeniti še moram o takozvanih podarjenih ali gratis-trsih. Vsako leto dobivajo ubožni kmetje iz imenovanih nasadov tudi večje število cepljevih trsov zastonj ali gratis. Kakšna pa je ta roba? Navadno so to le manje vredni trsi, torej trsi II. ali III. vrste, katere bi pač naj vsak kmet takoj vrnil s prošnjo, da jih naj trsnice takoj sežgejo. Če že hoče slavni deželnai odbor z odajo teh trsov kmetom pomagati, tedaj jim pač naj da najlepše trse zastonj, pa ne poprej označene, kateri pripravljajo kmetu na eni strani veliko dela in stroškov zastonj, v drugi vrsti pa jim jemljejo taki neuspehi sploh veselje do nadaljnega obdelovanja goric. Res čudno je tako ravnanje dež. odbora; kajti zdaj nam v svojih navodilih tako lepo opisuje teorijo umnega vinarstva, na drugi strani pa ravna sam praktično tako nespametno oziroma neumno. Nadalje se slišajo večkrat tudi pritožbe, da dobijo mestni gospodje lepše trse kakor pa priprasti kmetje. Zakaj? Bržkone ker so gospodje ter imajo več denarja kakor kmet-trpin. Kmetje, torej pozor!

* Uravnavo Pesnice. Z uravnavo Pesnice do železniškega mosta se bo začelo že to spomlad. Vlada je dovolila izvanredno 45 odstotkov svote, 45 odstotkov bo dala tudi dežela. Skrajni čas, da se enkrat nekaj ukrene, dosti dolgo smo prosili za to.

* Orožne vaje pri deželnai brambi. Pri deželnobrambnem pešpolku št. 3, št. 4, št. 5, št. 26, (Maribor) in št. 27: od 7. maja do 3. junija in od 15. junija do 12. julija.

* Spomladne orožne vaje v okrožju 3. kora. Pri infanteriji in lovcih: za rezerviste: od 7. do 19. maja, za nadomestne rezerviste od 21. do 2 junija in od 5. do 17. junija. Pri topničarstvu: Dvajsetnevnja orožna vaja: pri 3. topničarskem polku: od 23. aprila, od 14. maja, od 5. in od 25. junija, potem od 16. julija naprej; pri topničarkem polku št. 7 od 17. aprila, od 7. in 27. maja in od 16. junija naprej; pri topničarskem polku št. 9, od 7. in 28. maja in od 18. junija naprej. Trinajstdnevna orožna vaja: pri 3. topničarskem polku: od 11. in 25. junija, od 9. in 23. julija naprej; pri 7. topničarskem polku: od 18. aprila, od 1., 14. in 28. maja, potem od 11. in 25. junija naprej; pri 8. topničarskem polku: od 7. in 21. maja, 5. in 18. junija in 2. julija naprej; pri 9. topničarskem polku: od 7. in 21. maja ter od 5. in 18. junija. Pri trdnjavskem polku št. 4: za rezerviste in nadomestne rezerviste od 7. do 19. maja, od 21. maja do 2. junija, od 5. do 17. in od 18. do 30. junija, od 2. do 14. in od 16. do 28. julija. Pri pionirjih: Pri pionirskem bataljoni št. 15 za rezerviste in nadomestne rezerviste od 1. do 13. oziroma 28. maja. Pri trenu: pri 3. diviziji: Za rezervne stabne vodje in rezervne

„Pa poglej, ako se ti zljubi,“ de malomarno Anim.

„Zaupaš mi!“ zamrmra Vjeruša. „Za to dobis plačilo, kakor če miš oblazi sianino!“

Kosenka je že čakala svojega rešitelja, ki je mogočno korakal.

„Sedaj pa zopet v imenu Gospoda! Tokrat je nevarnejše, kakor prvkrat?! Ali glava Vjeruše je vredna malo več, kakor da bi se valjala po smetišču...“

Nekakš sum je ustavil besedo. Vjeruša je poslušal in potegnil kratek meč.

„Kak vrag se plazi tu okrog?“ vpraša glasno.

„Noben vrag, pes stari...“ je siknila postava, ki je stopila iz grma.

„Dobil sem te, stari lisjak. Ali ne boš pobegnil, ne boš?“

„Glišo, izdajica,“ je vzkipel Vjeruša. „Med sovražniki uboge raje? Ne čudim se! Lopov si bil že davno... Tfu! Sedaj si pa še izdajalec!“

„Kaj si pa ti? Slepар in hinavec! — Alo...“ je zavpil Glišo.

„Ej, ne muči se,“ je zamoljal v strahu starec. Kosenka se je stisnila za grm. Hipoma ji je postal jasno, da sta izgubljena. Slišali so se koraki.

„Ej, ne muči se...“ je ponovil Vjeruša in kakor blisk razcepil glavo Glišu. „Najbolje je zate, da ne ganes jezika. Ni lepo, da sem te, ali človek se privadi tudi krvi. — Tfu...“ je zasopel. „Malo je manjkalo, pa bi mi dali kolec.“

(Dalje sledi.)

voznike pri peščih od 1. do 13. in od 17. do 29. aprila. Prisanketeti: pri 7. oddelku: za nadomestne rezerviste od 23. aprila do 5. maja; pri 8. oddelku: za nadomestne rezerviste: od 2. do 14. in 16. do 28. maja; pri 9. oddelku: za nadomestne rezerviste od 23. aprila do 5. maja, za dotične, ki so prišli od infanterije, od 7. do 19. maja, od 21. maja do 2. junija, od 5. do 17. in 18. do 30. junija.

* Državne skušnje za lov in lovsko varstvo se bodo vršile letos v mesecu septembru. Prošnje za pripustitev k skušnji se morajo poslati do 31. t. m. na namestništvo v Gradec.

Mariborski okraj.

m Poljudna predavanja za delavce in kmete v Mariboru. Za redna predavanja, katera priepla „Bralno društvo“ v Mariboru v svojih prostorih v Narodnem domu vsako nedeljo ob 10 uri dopoldne rase bolj in bolj zanimanje med ljudstvom. Zadnjo in predzadnjo nedeljo je bil obisk kaj povoljen. Predzadnjo nedeljo sta predavala dr. Medved o turških bojih v Mariboru in njega okolici, notar. kand Marinček o oporokah. Zadnjo nedeljo: dr. Pipuš o ustavi avstr. države in prof. Poljanec o zvezdnih utrinkih. Prihodnjo nedeljo bosta predavala: dr. Dimnik o pogodbah.

m Sv. Peter pri Mariboru. Minolo nedeljo je predaval g. profesor dr. Poljanec o trtni in krompirjevi glivi ali peronospori. G. profesor je znan kot izvrsten in poljuden predavatelj, zato nam ni treba še posebno povdarjati, da je bilo tudi njegovo predavanje izborno. Obisk je še bil precej povoljen. G. profesorja prosimo, da bi nas prišel še večkrat podučevat. Prihodnji nas pride še več poslušat. Za tokrat pa mu najprisrčnejša zahvala!

m Sv. Anton v Slov. gor. Dne 12. t. m. je umrl v Brengovi kmet in gostilničar Franc Fras. Bil je vrl mož, narodnjak, večkrat občinski svetovalec. N. p. v. m.

m Spilfeld. Tukajšnje postajno poslopje bodo povečali. Poslopje dobi eno nadstropje in za pošto se bo sezidalo zraven novo poslopje.

m Slovenska Bistrica. Zopet je naš krajni šolski svet govoril o nemški šoli. Tokrat je „sklenil“, da se ima nemška šola nastaniti v sedajnem šolskem poslopu, ki bi se v ta namen delilo v nemški oddelk in slovenski oddelk. Čudno je, kaj krajni šolski svet vse sklepa. Naj bi gospodiče vendar enkrat že poučila višja šolska oblast, kaj smejo in kaj ne smejo sklepati. Teh par oseb bi menda radi napravili nemško šolo kar brez vsake višje oblasti. Prijetno bi seveda bilo to, da bi prišla nemška svojevoljnost po taki ceni do nepotrebe nemške šole. Pa vsekakor se bodo le morale vprašati tudi kmečke občine, ali se strinjajo s tem ukrepom ali ne. Šolo je postavilo 7 občin to se pravi: postavili so jo davkoplačevalci vseh všolnih občin in bodo smeli menda tudi odločevati pri delitvi poslopja najmanj toliko, kakor n. pr. Versolatti, ki je za njo pač še bore malo prispeval. Kmetje! Meščani! Ne pustite, da bi z vašim premoženjem svojevoljno razpolagalo teh par gospodov. Vzdignite glasen protest proti razdelitvi šole in šolskega poslopja, da bode zadonel po Versolattijevih in Stigerjevih ušesih. Vsak posamezni davkoplačevalci je opravičen, da protestira proti takemu sklepu, ki se je vrh tega še storil proti ugovorom in v odsotnosti slovenskih kmečkih zastopnikov. — Pribiti hočemo pri tej priliki, da je za razdelitev šole glasoval tudi nadučitelj Kristl, ker se mu je zagotovilo, da bode tako dolgo še mogel ostati v šolskem stanovanju, dokler ne gre v pokoj. Po razdelitvi šole bo namreč zaradi pomanjkanja prostorov zgubil šolski vodja svoje stanovanje v šoli in šolski vrt. Če bo gospod Kristl, ki si ni upal takemu sklepu ugovarjati, ampak je sam še celo glasoval v svojo in svojega naslednika očividno škodo, slišal par gorkih, če se bo budoval nad njim njegov naslednik, naj si misli, da si je to zaslužil. Na vsak način pa si je treba to njegovo postopanje zapomniti.

m Studenice. Zadnjo nedeljo, dne 11. sušca, se je vršil dobro obiskan drugi mesečni shod kmetijske podružnice. Žal, da je bil g. Fr. Janžekovič vsled bolezni zadržan in torej ni mogel priti predavat. Sicer se je pa nabralo od zadnjega shoda toliko gradiva, da je shod trajal nad eno uro. Iz poročila o podružničnem delovanju povzamemo sledeče: Udje so naročili in dobili 35 kg štaj. detelje, 18 kg luterne, 24 kg ruskega lanenega semena, 50 kg klajnega apna in 5 q trtik. Od centrale sta došli dve drevesni škropilnici. Jabolčna drevesa do-

spejo še ta teden. Udje naročše še 1 q trtik, ako se bodo še dobile. V viničarski tečaj sta šla letos dva mladeniča, v sadjarski eden. Kot odposlanca na letošnji občni zbor kmetijske družbe se določita gg. predsednik in podpredsednik. — Zborovalcem se je pokazala zbirka knjig, ki so semkaj od izdanja izvrstne, v toliko lepem krščanskem duhu spisane „Kmetijske kemije“ že izšle v slovenskem jeziku v poduk in povzdrogo raznih parog kmetijstva, gospodarstva in gospodinjstva. Iz njih naj bi se šolali naši mladeniči in mladenke, ki ne morejo v gospodarske in gospodinske šole. Zakaj leže te knjige po kotih razmetane, pozabljene, nerazrezane ali raztrgane? Krščansko socijalna zveza je dala lani dobro navodilo za snovanje domačih knjižnic. Na posled se je razdelila med ude jako podučeno spisana in lepo ilustrovana knjižica: „Nauk o gajilih“, spisal dr. R. Skazil. Poskrbel nam je knjižice g. Fr. Janžekovič. Vrlemu gospodu želimo, da kmaču ozdravi. Prihodnji shod bo na tih nedeljo.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Dolgov čez glavo ima naše mesto, pa protestantovska bujskajoče in Slovencem sovražno društvo „Sidmarka“ je dobilo od mesta 100 kron podpore. No, se je pač župan Ornig zopet pokazal prijatelj slovenskega katoliškega kmeta! — Tečmanov stolp pri Dravi je kupilo mesto za 6500 kron.

Nemško politično društvo bodo ustanovili v Ptaju. Nemški odvetnik dr. Plahki mu je duševni oče. — V nedeljo, dne 18. t. m. se uprizori v ptujski „Čitalnici“ izvirna šaloigra „Brat Sokol“, katero je spisal znani slov. pisatelj in humorist Fran Milčinski. Sedež I. vrste 1 K 20 v, II. vrste 80 v in stočišče 40 v. Začetek ob 8. uri zvečer. K mnogobrojni udeležbi vabijo vse ptujske narodnjake, duhovništvo, učiteljstvo in kmetsko ljudstvo učit. diletantje. Posebno, ker je drugi dan praznik, upamo, da bo dvorana natlačeno polna ljudstva od blizu in daleč.

p Iz ptujskega okraja zvemo, da ptujski nemčurški trgovci in njih uslužbenci ne le vsiljujejo našim ljudem umazanega „Štajerca“, češ „tole berite, to je lepo branje“, ampak, da se tudi uslužbenci v marsikateri trgovini proti našim slovenskim dekletoni prav nesramno vedejo v djanju in tem več nesramnih opazk si dovolijo v besedah. Slovenska dekleta, počažite takim umazancem tudi v dejantu, da nočete služiti za nespodobne šale in tako predrzne prepričajte, da je roka slovenske mladenke dosti krepta, da takemu sitnežu zna napisati nekaj okoli ušes, in sploh se takih trgovin ogibljite. Ako ne bo ta opazka koristila, bomo počasi imena trgovin, pri katerih se take reči godijo, naznanili.

p Bukovci pri Ptaju. Ginljiv pogreb je bil preteklo soboto, ko smo k večnemu počitku nesli kmata Franca Janžekoviča in želarsko vdovo Elizabeto Obran r. Janžekovič. Bila sta brat in sestra, en dan sta bila sprevidena, en dan sta umrila in en dan sta bila pokopana. N. v m. p.!

p Sv. Marko niže Ptuja. Poroča se nam od dne 12. marca o gibanju prebivalstva; isti dan je doseglo v markovski župniji število rojenih 20, število umrlih 20 in poročenih je bilo letos dosedaj tudi 20 parov. — Družba sv. Mohorja je zopet napredovala, število udov je letos 247 — dvanajst več kakor lansko leto — in med njimi 30 šolarjev. Le vrlo naprej, in kmalu bo na vsakega desetega prebivalca prišel eden Mohorjan.

p Sv. Urban pri Ptaju. Glede napada v zadnji štv. ptujskega „Štajerca“ omenjam le toliko, da me to nikakor ne jezi, marveč še veseli in si stejem to v čast; kajti dokler me bodo napadali taki listi, imel še bom vedno poštenje pri poštenih ljudeh, kadar pa me bodo ti hvalili, sem za vero in narod izgubljen. Kar se tiče tega, da me poklicete pred ptujsko sodnijo, ti omenjam, dobro mi znani z zelo finim nosom, da bi me že davno radi naznanili, samo da bi imeli zakaj. Prav prijateljsko pa te pozdravim, dopisnik ptujskega lažnjiveca, in te prosim, da se drugič podpišeš kakor jaz.

Ivan Novak, pos. amer. trsnice.

p Sv. Martin pri Vurberku. V nedeljo, dne 11. t. m. je umrl naš priljubljeni dušni pastir č. g. Filip Viher. Rojen je bil 10. februarja 1. 1841 v Framu. Kaplavoval je v Sromljah, Svetinjah, Ormožu, Studenicah in Št. Martinu pri Vurberku, kjer je postal 1. 1888 župnik. Pogreb je bil včeraj, dne 14. t. m. dopoldne. R. i. p.!

p Strazgojnci. V sredo, dne 7. t. m. popoldne nas je prestrašil klic ognja; gorelo je gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Napost. Kmalu se je vnela tudi zraven stoeča hiša, domači milin in blevi. Vsa štiri poslopja so zgorela do tal z vso premičnino.

Domačega gospodarja so morali ljudje nesti iz goče hiše, ker že dolgo časa boleha. Sedaj ga je ta nesreča tako potrla, da je smrtnonevarno zbolel. Zavarovalna svota ne pokrije škode. Pravijo, da je začgal otrok, ki se je igral z vžigalicami.

p Iz Haloz. Lanski vinski pridelek je prav dober. Ker imajo naši vinogradniki gospodarstvo tako slabo uravnano, da so prisiljeni koj po trgovci prodajati, ni dobiti kupca, mora za vsako ceno prodati, kdor hoče prodati. To priliko so spet porabili razni grabežljivi Ptujčani in so nekatere Halozane dobro opleli. Tudi neka ptujska korporacija je pomagala pri cenah vina ljudi udirati. Halozani se bodo morali privaditi, dobro blago držati tako dolgo, da se od kupcev ponudi primerna cena. Na drugi strani pa bodo vinski sejmovi dobro uplivali na ceno vinskega pridelka v bodoče. To je pokazal prvi poskus pri Sv. Barbari v Halozah in tudi v Ptiju dne 26. febr. t. l. Taki sejmovi se morajo po potrebi v bodoče ponavljati. Kupci, naj si bodo krčmarji ali trgovci, se bodo privadili na kupovanje neposredno od producentov ali pridelovateljev. Kupovalcem ne bodo treba več po bregovih laziti, po raznih slabih cestah blata gazit', plačevati zastonj voznika; na sejmu bode mogel blago videti in poskusiti. Gospodarji pa bodo tudi morali za dobro blago skrbeti, ker se slabo ali zanemarjeno v bodoče, pri veliki izberi, nikakor ne bodo dalo v denar spraviti. Odbor za vinski semenj v Ptiju je obstal iz gg.: Mih. Brencič, dr. Jurtela, Jos. Zelenik in gvard. o. Vaupotič. Gosp. instr. Zupanc je vrlo pomagal. Hvala vsem!

p Okrajni zastop ormoški. Pri volitvi v ormoški okraju zastop so zmagali Slovenci, Nemci se niti na volišče niso upali. V skupini veleposestva so izvoljeni gg.: Fr. Gomzi, Ivan Horvat, Ivan Ir-golič, Jak. Majcen, župnik Meško, dr. Iv. Omulec, Leop. Petovar in Martin Stanič. V skupini velikega obrtaštva sta zraven zastopnika južne železnice gg.: M. E. Šepelc, trgovec v Ormožu, in Jakob Zadravec, posestnik paromlina v Središču. V skupini mest in trgov voli Ormož pet nemških odbornikov, narodni trg Središče tudi pet in sicer gg.: Dež. poslanec Iv. Kočevar, Jožef Klemenčič, Ivan Kolarič, Maks Rubič in Jožef Sinko, župan v Središču. Kmečke občine so izvolile sledče narodne može: Vid Dovečar v Sodincih, Florijan Kuharič v Šardinji, Anton Meško v Lahoncih, Ivan Meško v Trgovišču, And. Muhič, Ant. Muuda v Bratonečicih, Fr. Paulinič v Frankovcih, Ivan Raušl v Obržu, Iv. Škerlec pri Sv. Tomažu, Fr. Vraz v Žerovincih in Fr. Zabavnik v Vodrancih. Torej je 26 Slovencev in 6 Nemcev.

p Sv. Miklavž bl. Ormoža. Preteklo nedeljo, dne 4. marca smo slišali v cerkvi, kaj nameravajo brezverci s krščansko družino! Zakonske žene hočejo oropati zakonske sreče, ponižati jih hočejo tako globoko, kakor so nekdaj bile pri poganih, da je lahko mož odpodil ženo, kadar je hotel; hočejo vzeti otrokom krščansko vzgojo in jih tako podivljati. Kolika škoda bi bila to za družino, kolika za občino in državo, smo uvideli, in zato z veseljem podpisali svoja imena na ugovorne pole! Vrli narodni in katoliški može so pobirali podpise in jih nabrali 1395! To je lepo število! Bog plati obilno ves trud požrtvalnim možem! Zdaj pa nasprotniki pokažite svoje podpise! Da pač! Čuje se, da hod jo po Ljutomeru, Svetinjah in drugod ničvredni ljudje, ki za denar pobirajo podpise! Spodite jih od hiše in ne prodajte svojega imena nikomur! Stojmo odločno na straži za sv. vero!

p Rogatec. V Potnem vrhu je bil dne 9. t. m. velik požar. Zgorela je hiša in gospodarsko poslopje Janeza Koras. Ker je začelo goreti po noči, ko so ljudje najbolj spali, so si komaj rešili golo življenje.

Ljutomerski okraj.

1 Ljutomer. „Bralno društvo za Ljutomersko okolico“ je imelo dne 11. marca svojo drugo govorniško vajo. Nastopilo je več črvstih in krepkih mladeničev korenjakov. Posebno so se odlikovali: Fr. Sagaj: „Glas vetrov,“ dekl.; Mat. Lipša: „O knjižnicah“; Ign. Lipovec: Kako treba čitati; Jožef Fekonja: O tiskarstvu in Tom. Slana: Izgubljena stava, dekl. Pri prvi vaji, 18. febr. so nastopili: Martin Viher, Fr. Senčar, Jožef Fekonja, Iv. Lešnik, Alojzij Črvič in Anton Slavič. — Vrli mladeniči, le neustrasheno naprej. Bistromo si um, blažimo si srce z dobrimi knjigami ter urimo svoj jezik, da bomo kedaj krepko stali na braniku ljube nam in mile rodne slov. zemlje. Na svidenje v nedeljo teden.

1 Podružnica c. kr. kmetijske družbe v Ljutomeru ima oddati kakih 15.000 ključč Rij. Port. in Montikola ter nekaj ceplenega trsja Mosler na Port.

1 Noršinci pri Ljutomeru. Po Ljutomeru se govori, da dobimo cel bataljon vojakov, ki bi se za nekaj časa naselil v Franc Jožefovi in evenski šoli, dokler se „Vogri“ ne „poglighajo“. Koliko je resnice na tem, se ne ve. — Toda prav nič ne bi škodovalo, ako bi bila ogrska meja malo zavarovana zoper slučajne napade.

1 Mota pri Ljutomeru. Pretekli teden so se vršili v Ljutomeru nabori. Kdo bi zameril našim vrlim korenjakom, če so malo dobre volje, saj je to za nje nekak praznik. — Nekaj pa mora boleti vsakega rodoljuba; če vidi namreč, da veliko slov. mlađenčev zahaja v nemške gostilne. Kako žalostno odmeva slov. pesem krepkih slov. mlađenčev po praznih nemčurških prostorih. Ali bi ne bilo bolje častno za slov. mlađenče, ako bi se vsi držali gesla: „Svoji k svojim“. Vzgled nam naj bodo vrli evenski mlađenči, ki so se prav dobro imeli na evenski zadruži. Pa tudi pri g. Sršenu se je zbiralo veliko zavednih mlađenčev.

1 Krapje pri Ljutomeru. Tudi v Ljutomeru imamo pštne pridige, in sicer vsako nedeljo ob pol 3. popoldne. Obravnava se predmet o žalostni Materi božji. V drugi svoji pridigi nam je g. govornik narusal beg sv. Družine v Egipt. V drugem delu je povdral, da se tudi dandanašji preganja sv. cerkev. Na begu v Egipt je sv. cerkev s svojimi služabniki, škofi in mašniki, na begu v Egipt je sv. cerkev s sv. zakramenti. Na Francoskem izgajajo duhovnike, skrunijo cerkve, delajo nečast najsv. Zakramenti. In tudi pri nas v Avstriji ni desti bolje. „Štajerc“ blati dan na dan slov. duhovščino ter tako izpodkopuje sv. vero, preganja sv. cerkev. Na begu je sv. cerkev s sv. zakonom. Brezversci hočejo poteptati v blato sv. zakrament, ponizati ga hočejo do navadne kupčijske pogodbe, ki se sklepa pred posvetno gospoško ter se lahko poljubno vsak dan zopet razdere. S tem se hoče raztrgati najsv. vez, ki veže kršč. družine. „Ako se sme ločiti zakon“, tako pravi Roosevelt, predsednik Zedinjenih držav v sev. Ameriki, „je to poguba naroda, prekletstvo države, nevarnost za družine, nesreča za poročene, vir nečistosti, strašno za može, še bolj strašno za žene, najstrašnejše za otroke, ki bodo brez staršev v nadleglo občinam“. In Goethe, novodobni pogan pravi: „Nerazdržljivost zakona je potrebna. Iz tega izvira tolika sreča, da ne pride v poštov nešreča posameznika, ki je lahkomisljeno skočil v zakon. Nobenega razloga ni, da bi se zakon smel r. združiti“. Na begu v Egipt je sv. cerkev z nedolžno mladino. Tudi v Avstriji se ustanavljajo družta za brezversko šolo. To pa ni prazno strašilo; saj se je (4. marca) tega meseca vršil shod, katerega so se udeležili brezverski učitelji, brezverski profesorji, brezverski starši, tudi v Mariboru. In o čem so sklepal? Zabavljali so čez sv. cerkev, sv. vero, čez kat. duhovnike in konec? — „Proč z vero iz šole!“ „Mi hočemo brezversko šolo!“ In ustanovili so si družto: „Freie Schule“ — „Svobodna šola“. To družto naj dela na to, da svoj črni namen čim najprej doseže. Ali ni res, da je kat. cerkev na begu? Ali ni res, da preti naši mili slov. domovini poguba? — — —

1 Apače pri Radgoni. Tamošnji župnik č. g. Kukovec je dne 7. t. m. umrl. Bil je zaveden Slovenec, ki je vedno gojil narodno zavest v napol ponemčeni fari. N. v. m. p.!

1 Za okoslavsko občino v župniji Sv. Jurija ob Ščavnici so občinske volitve razpisane na dne 24. marca, v soboto pred praznikom Označenja D. M. Volite! pridite in volite narodne, katoliške može, take, katerim še bije srce za slovenski narod in take, ki so prav dobrí kristjani!

Slovenjegraški okraj.

1 Trg Šoštanj je padel pri volitvah dne 8. t. m. v nemške roke vsled nezanesljivosti slovenskih volilcev in vsled grde nemškutarije. Slovenci so zmagali samo v III. razredu. Trg šteje 908 Slovencev in 179 Nemcev, večinoma posilnemcev. In teh 179 Nemcev vlada sedaj 908 Slovencev. Žalostno! — Na dan volitve zvečer so obhajali Nemci pri pivu in vinu svojo zmago. Došlo je mnogo brzjavnih pozdravov, med njimi tudi od sodarja in žganjarja Feliks Schmidla iz Maribora, ki svoje blago takoj rad prodaja med Slovenci, posebno v Savinjski dolini. Fajerberkar Pribovič iz Velenja je v posebnem govoru farbal nemško družbo, da si bodo velenjski „Nemci“ vzeli Šoštanj za „muster“ in da bodo delali na to, da se ne bo samo reklo, nemški Šoštanj, nemško Velenje, ampak nemška Šaleška dolina. Da bi tudi med samimi Nemci ne izbruhnil velikanski krohot zaradi teh besed, so pevci koj po govoru zapeli „Wacht am Rhein!“

s Sv. Andraž pri Velenju. Odposlali so se 6. t. m. trije vrli možje, vsak s svojo polo, v tri najbolj obljudene vasi, male, komaj 935 duš broječe župnije, z napisom na vrhu: „Podpisani najodločneje ugovarjam zoper razdržitev katoliškega zakona! in prinesli so na večer skupno število vseh podpisov 596. Ni enega ni bilo, ki se ne bi bil popolnoma prostovoljno, da z veseljem podpisal.

Konjiški okraj.

k Konjice. Župani poprašujejo, kedaj bodo konjiški Slovenci sklicali shod županov iz konjiškega okraja. — Po našem trgu je krožila pola za spremenitev zakona. V občinski pisarni jih je ležalo mnogo na mizi. Posebno je nekdo iz davkarije „eviral“ po hišah in iskal podpise. Prihodnjič si bomo nekatere ogledali, ki niso „iz proste ljubezni“ podpisali ugovorne pole.

k Grušovje pri Konjicah. Tukajšnja občina se zahvaljuje posojilnici v Konjicah za podporo 50 K za popravo občinskih cest. Sicer se je obljubila višja svota, pa je neki gospod, ki hodi samo po parketu in ne pozna blata na cesti, toliko upljival na odbornike, da so skoraj podporo popolnoma odrekli.

k Skomre pri Konjicah. Za novo poslovno dobo kraj. šol. sveta Skomre so imenovani sledeči udje: Č. g. Janez Kozoderc, župnik, g. Matija Žgajner, šolski nadzornik, g. Gvido Srabotnik, zasni šol. vodja, g. Peter Grobelnik, g. Jožef Založnik, g. Karl Kouše, g. Filip Beškovnik, g. Jožef Oučar. Dne 11. t. m. je bil za načelnika izvoljen g. Karl Kouše, namestnika g. Filip Beškovnik. Odsotna sta bila gg. Srabotnik in Oučar. Prejšnji, kakor sedanji odbor krajnega šolskega sveta je v narodnih rokah.

Celjski okraj.

c Celje. Upokojeni poštni sluga Jernej Rojs je umrl po dolgi bolezni v 74. letu. — Prostak tukajnjega 87. pešpolka, Avgust Slansky, se je dne 10. t. m. ustrelil.

c Dobrna pri Celju. Volilni oklic „nemške“ stranke na Dobrni je ečekal nekaj o tem, da se „pravi moži“ nočejo „hrabro potegovati za blagor cele občine“ i. t. d. Kako to razumejo, pokazali so s tem, da je 6 nemških občinskih odbornikov, ki so voljeni v I. razredu, tožili župana Jevnišeka na c. k. glavarstvo, zakaj da ne sedi že ob 1. uru popoldne v uradu in da se Auer vsled tega ne more pritožiti zoper proračun. Podpisani so: Auer, Goll, Hasenbichl, Orosel, Korenak, Feldin. To je torej prvo delo nemških odbornikov za blagor občine dobrnske. Ali so „pravi moži“ vedeli, kaj so podpisali in so-li premislili, kaj so storili? O tem seveda govorimo! — Topliški nočni čuvaj Matevž Marošek je bil od okr. sodišča v Celju obsojen na pet mesecev ječi zaradi znanega ponočnega napada.

c Dobrnski nemčurji še se niso zadosti osmešili pred svetom, hočejo še več. Deželni odbor je odstavil Auerja in glejte ljubezen nemčurjev do Auerja! Pobirajo podpis po Celju in Dobrni — nek nemčur hoče bojda iti celo v Berlin podpisov iskat — da bi Auer ostal na Dobrni. Zdaj res ne vemo, ali hočejo nemčurji za norca imeti Auerja ali deželni odbor štajerski ali vse skupaj. Le počakajte s podpisi, še jih boste potrebovali!

c Sv. Jurij ob juž. žel. Pri nas imamo zdaj dve občini, trg in okolico. Trg se je ločil, in sicer je to zakrivilo gospodarjenje prejšnjega obč. odbora. Zdaj hoče okoliški občinski odbor vpeljati popolnoma nemški poduk v 4 razredu. Storili so se že potrebni koraki. Stvar je pa taka. Tisti, ki najbolj v to ženejo, ne pomislico, ali pa sploh nevedo, da je treba pri tem vprašati, ali bo tudi krajni šolski svet za ta predlog ali ne. In ako bi se tudi v 3. in 4. razredu samo nemški podučevalo, se njihovi otroci ne bojo nemško popolnoma naučili, ker jih vzamejo že v 13 letu iz šole, češ naj mi pomagajo doma delati, ker imam desti dela. Ako hočeš, da se bode tvoj otrok kaj v šoli naučil, pošiljaj ga redno v šolo in se bode v 4. razredu nemščine prav desti naučil. Mi imamo dobre učitelje, ki nam bodejo našo deco vzgojili dobro tudi v nemščini, pa tudi v narodnosti, ako le redno obiskujejo šolo. Otrok se nauči le toliko, kolikor se pač kot otrok naučiti more. Da bi pa otrok že iz ljudske šole, ki ima le dolžnost dati mu prvo splošno naobrazbo, postal popolnoma za vse izučen, tega ni mogoče zahtevati. Da se uči zadosti nemščine, se razvidi iz tega, da vsi, ki gredo na gimnazijo, prav lahko izkušnjo naredi in dobro napredujejo. Svetujem torej tistim, ki tega tako grozno žele, da se kaj bolj pomembega v glavo vtepejo in sicer kar bode v korist umnega gospodarstva. Premišljaj!

c Šmarje pri Jelšah. Pretečeno nedeljo 11. t. m. sklicalo je „Slovensko katoliško politično in izobraževalno društvo za šmarski okraj“ v gostilni gospe Žuraj javen shod in obenem imelo svoj letni občni zbor. Po pozdravu g. predsednika M. Copfa prešli smo takoj na dnevni red. Shodu predsedoval je g. Tomaž Stoklas, načelnik krajnega šolskega sveta, kmet v Dvoru. O političnem delovanju društva poročal je g. Drag. Zelič. Poročilo tajnika, blagajnika in knjižničarja je bilo z zadovoljstvom sprejet.

Izrekla se je javna zahvala vsem p. n. gospodom podpornikom društva, pred vsem g. profesorju in tukajnjemu rojaku našemu, Janezu Vrežu za dar, ki ga je poklonil našemu društvu. Gg. kaplanoma Francu Cerjak in Janezu Ilc za pomoč s svetom in dejanjem. Izvoljen je bil soglasno zopet stari odbor. Živabna debata se je vnela med cenjenimi zborovalci, ko je poročal načelnik krajnega šolskega sveta radi stavbe novega šolskega poslopja. Silno ogorčenje je nastalo med kmeti, ko je našel razne krivice, ki je povzročata pri tem okraju in deželnem šolskem svetu. Govornik je vskliknil, da vladajo pri nas vsled tega prave turške razmere, ker slavna oblast se sploh ne ozira na naše opravičene želje in zahteve. Krajni šolski svet, občinski odbor prosila sta in dokazovala, da sploh novega šolskega poslopja treba ni. Še preveč, preveč prostora imamo, ker ste sedaj dve šolski sobi prazni. Osem razredov imamo, pa le šest učiteljskih moči. In ti prostori zadostujejo, ker le v nekaterih razredih, razven prvega, je nekaj čez 70 otrok in tudi sedaj, ko je samo 6 razredov. Ali slavna oblast je pri tem globina in slepa. Kako nam je okrajni šolski svet v Celju šel na roko, izvidi se iz tega, da je takoj zaukazal, da naj kupimo prostor za zidanje nove šole za drag denar, ako ne, hoče slavna oblast to po svoje ukreniti na naše stroške. To je odgovor naši opravičeni zahtevi. Naj svet zve, kakšna krivica nam se godi. Razni davki, razni stroški in dolgori nas že tako silno tarejo, povrh pa nam še slavna oblast nova bremena naklada. Kako smo z denarjem založeni, izvidi se iz tega, da izdá šmarska okoliška občina za ubožce na leto blizu 2000 K. Najboljše moči nas med letom zapuščajo, ker se jim menda doma preveč dobro godi, da si isčejo kruha in zasluzka po Nemškem in Tirolskem. Potrebujemo denar za prenovljenje goric, za priskrbovanje raznih domačih potrebščin. Vprašamo toraj odločno: Kaj namerava slavna oblast z nami? Ali hoče da postanemo popolnoma berači? Mislimo da ne! S tem si pač ne bo pridobil zaupanje in spoštovanje pri našem ljudstvu. Škoda, da ni bil g. okrajni glavar navzoč pri tem shodu. Prijetne spomine bi bil odnesel iz Šmarja. Ko se je vihar polegel, poročal je g. društveni blagajnik na kratko o sedanjem političnem položaju. Konečno zahvalil se je društveni tajnik č. g. Janez Ilc vsem cenjenim zborovalcem za njih vstrajnost in možnost, ker so tako v obilnem številu prihiteli na shod in obljubil, da se bo odbor trudil, da bo društveno delovanje vedno krepkejše in zanimivejše in s tem zaključil v imenu predsednika omenjeni shod.

c Iz Braslovč. Dragi „Slovenski Gospodar!“ Že od tvojega rojstva sva stara znanca. Ko si še ti kratko suknjico nosil ter si mene in še tri druge, ki pa niso več med živimi, vsakih štirinajst dni obiskoval, sva bila midva že prijatelja, torej mislim, da mi ne boš malega prostorčka odrekel. Tedaj še ni rastla v Savinjski dolini tista koprivnata zel (hmelj) in našim prebivalcem prinašala dokaj blagostanja. Tudi hlapon še ni živil gal po njej. Savinja še tudi ni bila uravnana in je dotičnim prebivalcem delala dokaj škode. Ravno tako slabo je bilo v vsakem oziru v naši občini. Ni bilo nedelje, da bi ne bilo eno ali več posestev na bobnu, kar se sedaj redko priperi. V narodnem oziru je bilo vse zaspano in mrtvo; naša občina, kakor sploh povsod, v nemčurških rokah. A sedaj sedijo v občinskem odboru vrli naradnjaki. Takrat smo imeli samo eno šolsko sobo, sedaj pa imamo tri velika šolska poslopja, v katereh podučuje osem vrh učiteljskih moči. Tudi dušne pastirje imamo skoz v skoz dobre. Imamo več koristnih društev, ko jih svoje dni ni bilo; imamo dva bralna in eno pevsko društvo, ki vrlo delujejo za izobrazbo naše mladine. Imamo tudi koristni „Feierber“ ki se bo, kakor se sliši, v pozarne brambo prelevil. Ravno sedaj snajemo prepotrebno posojilnico. Ker je že celi svet z žico zvezan, kakor star pisker, so tudi nam dali pred nekaj leti brzjavni urad. Gotovo boš vesel, ako ti povem, da so naši ljudje bolj pridni ko nekdaj. Tožbe so redke, poboji med fanti ravno tako, tudi ponocavanje in njegovega krika je le malo. Gotovo imam prav, ako trdim, da imas pri tem tudi ti več ali manj zaslug. Kajti v več kakor petdesetih iztisih knam prihajaš. Naši fantje in možje kar gorijo za

te; samo našim dekletom si še menda premalo počožen, da so si izbrale kranjske ljubčekke. Pa pustiva njim nedolžno veselje. Ja, še to ti moram povedati, da sem se skoraj v tvojo polcestro „Domovino“ zahabil, ker je zelo prikrpljivega obnašanja. Ker je pa nisem nikoli slišal moliti in ne videl v cerkev iti, sem ji dal slovo. Kajti pravijo, ako kdo na Boga pozabi, Bog tudi pozabi na njega. Tako se je tudi tvojemu rojaku „Slovenskemu Narod-u“ zgodilo. On je svoji v gorenosti že tako daleč prišel, da je postal zaščitnik prostitutk. Toliko za danes in želim, da me skoraj obišeš.

Vestvoj.

Č Vrantsko. Čudom smo se čudili, ko smo brali o priliki šoštanjske volitve ime Matija Sevnik. Volil je nemški in bil izvoljen od Nemcev. Sevnikov Matija iz Vrantskega, iz tako narodne hiše, ali vas ni nič sram?! Prihodajti več, g. Matiček.

Brežiški okraj.

b Brežice. Oskrbnik tukajšnje bolnišnice g. E. Kankovsky je zapustil svojo službo. Preselil se je v Maribor. Začasno je na njegovo mesto postavljen uradnik deželnega knjigovodstva.

b Politično društvo „Sava“ v Brežicah je dne 7. t. m. sklenilo sledče: 1. Pridruži se sklepom shoda zaupnih mož dne 1. marca 1906 v Mariboru v zadevi volilne spremembe in razdelitve volilnih okrajev na Spodnjem Štajerskem; 2. zahteva, da se takoj razpišejo dopolnilne volitve v deželnem zbor za kmečke občine brežiškega okraja in v državnem zbor za peto skupino, opozarjajoč na to, da so volitve za pozneje izpraznjene mandate na Srednjem Štajerskem že razpisane; 3. ugovarja zoper nameščano spremembo zakona kot našemu narodu pogubno, 4. priredi takoj po razpisu dopolnilnih volitev velik javni shod v svrhu določitve kandidatov.

b Sevnica ob Savi. V Oreški je umrl 21. februarj kontrolor v pokolu Ernest Potrc. V Šoštanju, kjer služil pred svojim upokojenjem, je strastno delal za razširjenje nemčurstva. Sam je bil narodni odpadnik.

b Kapela. Dne 14. jan. t. l. zvečer ob pol 11. uri so trem posestnikom zgorele viničarije. Viničar, kjer je goreti začelo, se je komaj rešil z ženo in otroci; živež in eno svinče pa sta mu zgorela. Drugi si je živež rešil, vničil pa mu je požar vso krmo za živino. Ljudje so jima precej pomogli, posebno pa se ju je usmilil gosp. Konstantin Spaits, trgovec v Gradišču, ki ima tukaj gorice. Pri svojih prijateljih v Gradišču nabral je 120 kron ter jima iste izročil dne 7. marca t. l. Za to njegovo veliko dobroto in trud bodi mu v imenu obdarovanec izrečena javna zahvala. Bog plati!

Drobtinice.

d Grozna nesreča v rudniku. Na Francoskem, v bližini belgijske meje leži mestece Courier, kjer se nahajajo veliki rudniki, v katerih dela 25 do 30 tisoč delavcev. Tam se je zgodila dne 10. t. m. grozna nesreča. Vneli so se plini, slišal se je grozovit pok in v enem trenotku je bil skoraj cel rudnik v plamenu. Isti dan je šlo v rudnik 1795 rudarjev, a vrnilo se jih je le 591, torej se jih pogreša 1204. Rešilno delo je silno otežko, ker so v rovih dim in strupeni plini, ki onemogočujejo vsako prodiranje v rove. Iz enega rova so rešili 59 rudarjev in 150 mrličev. Trajalo bo baje osem dni, predno bodo mogli v rove, ker so nekateri tudi podreni in zasuti. Dva inženjerja, ki sta se podala v jamo, sta slišala klice na pomoč, toda moralista sta se vrniti in nista mogla rešiti nesrečneže, ki so se med tem že gotovo zadušili. Vsled te grozne nesreče je zblaznilo več oseb, posebno žen, ki so izgubile svoje može. Odigravajo se pretresljivi prizori, ko pripeljejo kup mrtvih trupel na svetlo. Revne žene, ki čakajo zunaj, planejo na mrtva trupla in začnejo iskat svoje može, sine in sorodnike. Tiste pa, ki še nimajo trupel svojih dragih, nemo in obupno čakajo dalje, da bi vsaj še enkrat videle ostanke svojih. Ena žena je izgubila v tej nesreči sedem sinov, druga tri brata, pet svakov, štiri vnuka in zeta. Obe so morali oddati v norišnico, ker sta znoreli. Najnovejše vesti poročajo, da je že pri rešilnem delu umrlo 17 mož; upali so si predaleč v rove in se tam zadušili.

Narodno gospodarstvo.

Nekaj o lugih.

Predaval prof. dr. Leopold Poljanec.

Vsi poznate kovine: zlato in srebro, železo, baker, svinec in druge. Ta telesa imenuješ kovine,

ker se dajo kovati; toda nimajo enakih lastnosti. Zlati ali srebrni prstan lahko leži na zraku več let, a vendar ne spremeni barve, ne zgubi svojega kovinskega sijaja. Take kovine, kakor sta zlato in srebro zvezš drage kovine.

Železo, baker, svinec so sicer prekoristne kovine, drage kovine pa niso. Železo porjavi na zraku in počrni v ognju, baker počrni na zraku (le poglej kak stari, bakreni novec); če odrežeš kos svinca, svetel odrez kmalu obledi in posivi.

Še večje težave imas z nekaterimi drugimi kovinami, kakoršni sta n. pr. natrij in kalij. Natrij dobiš v palčicah kakor žveplo, shraniti ga moraš v dobro zaprti steklenici in v petroleju. S tem natrijem napraviš labko nekoliko zanimivih poskusov.

Natrij je bela, kakor vosek mehka kovina, zategadelj se da rezati z nožem kakor svinec. Na svinec te spominja tudi radi tega, ker zarezana ploskev se sveti le nekaj časa, kmalu pa osivi in obledi kakor pri svinetu. Če pustiš stati natrijev košček na suhem zraku, reci na peči, spremeni se v bel prašek. Kakor hitro je zrak v sobi le nekoliko moker ali vlažen, pritegne bel natrijev prašek mokroto k sebi in se razcedi v njej.

Natrij ni draga kovina, ker se spremeni na zraku; umeš pa sedaj tudi, zakaj ga moraš hraniti v dobro zaprti posodi in v kaki tekočini.

Toda čemu ga hraniš v petroleju? Tak smrad (Slovenci ne pravijo zastonj petroleju smrdljivec), roke imas mastne in umazane, če vzameš kos natrija, ali bi ne bila boljša voda?

Poskus! Vrzi natrijev košček v vodo! Ne potone v vodi kakor zlato, železo, svinec, temveč plava po vrhu kakor les ali loj. Kovina natrij je lažja ko voda, ker plava po vrhu, radi tega jo prištevaš k lahkim kovinam.

Opazuj drug košček natančnejše v vodi. Vzel si nalašč oglat kos; kakor se dotakne vode, takoj se zaokroži v krogljico, ki začne švigtati in plesati po vodi; pri tem se zmanjšuje bolj in bolj, gine in slednjič izgine. Zdaj že vidiš; z vodo ne bo nič; v njej se zgubi natrij kakor kafra ali kakor megla pred solncem.

V vodi natrija sploh ne smeš hraniti. Ako ga deneš v steklenico z vodo, še časa ni, da bi pritrdir zamašek, že raznese steklenico s strašnim pokom, kakor bi vžgal nabit možnar, in stekleni drobci razletijo na vse strani. Namesto tega nevarnega poskusa napravi drugega! Na vodo položi kos pivnika ali pivnega papirja; ž njim posuši pismo, če nočeš čakati, da se posuši črnilo samo po sebi. Nanj deni natrija, pivnik se napije vode, a natrij se vžge na njem sam po sebi in zgori s svetlim, rumenim plamenom. Goreča kovina in to še v vodi, to je nekaj posebnega. Saj posečeš vendar po vodi, če hočeš ugasiti plamen ali zadušiti požar. Nehotě se spomniš kradljivega dečka, ki je zmaknil kos živega apna, skril ga za srajco, zajahal konja in pojezdil z njim v vodo. Sredi vode je začel strašno kričati: „Gorim, gorim!“ Kaj praviš, kaj bi se zgodilo neki tatku, ko bi ukral del natrija, vtaknil ga v žep in šel v vodo. V par minutah bi ga razneslo s silnim pokom, natrijevi kosti bi pa goreli na vodi.

Konec prihodnjih.

Najnovejše novice.

Danes zvečer 15. t. m. ob 8. uri imate občutkovajšnji podružnici družbe sv. Cirila in Metoda letosnji občni zbor z običajnim vsporedom v restavraciji „Narodnega doma“. Vsi udaje se s tem vladljivo vabijo, da se mnogobrojno udeležijo občnega zobra prekoristnih podružnic!

Poslanec Berks je v včerajšnji seji državnega zobra stavljal interpelacijo zaradi kršenja jednakopravnosti slov. jezika pri sodniji v Celju in zaradi okrajnega šolskega sveta celskega, ki nepostavno obstoji.

Iz šole. Trirazredna ljudska šola v Skalah se razširi v štirirazredno in dvorazredno v Jurkloštru v trirazredno. Za šolskega vodjo v Svetini je imenovan tamošnji učitelj g. Ožbolt Pustišek. Kot stalni učitelji oziroma učiteljice so nastavljeni gg. in gdč.: pri Sv. Trojici v Slov. gor. Jožef Klemenčič od Sv. Antona v Slov. gor., v Ljubnem Martin Sotlar iz Kapele, v Legnu tamošnja začasna učiteljica Paula Majcen ml., pri Sv. Petru v Medv. selu tamošnja začasna učiteljica Otilija Füenk.

Slov. Bistrica. Med postajo in mestom namrava zidati okrajni zastop železnico. Takrat pa, ko se je zidala južna železnica, so slovenjbistriški nemški prvaki, njim na čelu takratni poštar, zakrivali, da se ni zidala železnica bliže mesta.

Loka pri Zidanem mostu. Občinski odbor zbran 1. marca t. l.: 1. Načeloma odobrava vladni načrt splošne in enake volilne pravice, ugovarja pa zoper vladno razdelitev volilnih krajev na slovenskem Štajerskem; po tej razdelitvi bi 29 tisoč prebivalcev v nemčurskih trigh in mestih dobili enega poslanca, 72 tisoč kmečkih prebivalcev pa tudi samo enega. Tako krivico morajo slovenski poslanci na vsak način zabraniti. 2. Občinski odbor v isti seji ugovarja zoper razdržitev sv. zakona, ker taka zunanja razdržitev bi bila poguba družbe in naroda. Oba ugovora, podpisana od občinskega odbora, sta se poslala na Dunaj.

Brezplačna oddaja cepičev. Štajersko sadarsko društvo oddaja brezplačno cepiče boljših vrst sadja. Naročniki morajo samo poštino plačati. Prošnje se naj pošljejo takoj na štaj. sadarsko društvo (Steierm. Obstbauverein) Gradec, Sporgasse 11.

Slov. kat. akad. društvo „Danica“ na Dunaju si je na svojem prvem rednem občnem zboru 6. marca izvolilo za letni tečaj sledeči odbor: Predsednik: phil. Mirko Božič; podpredsednik: jur. Jos. Jerič; tajnik: phil. Alojzij Juvan; blagajnik: phil. Izidor Modič; knjižničar: phil. Ernest Tomec; gospodar: jur. Josip Oblak.

Društvena naznanila.

Bralno društvo pri Sv. Križu nad Mariborom predi v nedeljo, dne 25. t. m. popoldne ob 8. uri v župnišču podučen shod, na katerem bo govoril g. dr. Kovačič iz Maribora o splošni volilni pravici. Naj nikdo ne zamudi te lepe priložnosti, se o tem ravno v sedanjem času velepomembnem predmetu temeljito poučiti!

Bralno društvo pri Kapeli priredi na Jožefovo, t. j. 19. t. m. popoldne po večernici poučno predavanje o ameriških nasadih. Predava dež. pot. učitelj g. Ivan Bele iz Maribora. Vsak, kdo se zanima za napredek vinarstva, naj pride poslušat.

Zahvala. Slavna posojilnica v Framu je blagovolila podariti šoli na Planici 20 K kot podpora za čebelorejo in bralnemu društvu 10 K podpore, za kar se slav. načelniku najšrečnejše zahvaljujeta — Fr. Stern, pred. bralnega društva, N. Skrbinšek, šol. vod.

Za Žičkarjev spomenik so darovali p. n. gg.: Robič, drž. in dež. poslanec 20 K, dr. Ploj, dvorni svetnik, drž. in dež. poslanec 20 K, dr. Šusteršič, drž. in dež. poslanec 20 K, Povše, drž. in dež. poslanec 10 K, dr. Žitnik, drž. in dež. poslanec 10 K, dr. Stojan, drž. in dež. poslanec 10 K, vitez Berks, državni poslanec 10 K, Pogačnik, državni in dež. poslanec 10 K, dr. Gregorčič, drž. in dež. poslanec 10 K, Šuklje, drž. in dež. poslanec 10 K, Pfeifer, drž. in dež. poslanec 10 K, Melhior Zorko, kaplan 8 K, Fr. Lom, župnik 2 K, Alojzij Kos, župnik 10 K, J. Šumer, kaplan 1 K, Ivan Rožman, uradni vodja zadružne zveze 5 K, M. Ulčnik, župnik 4 K, Martin Krägl, duh. svet. 4 K, Jur Vtičar, župnik 5 K, J. Toman, župnik 6 K, Posojilnica Videm 50 K.

Listnica uredništva.

Zavrh: Razmere nam niso znane, zato se nam zdi nevarno. Ali ne? — Biš: Žal, prepozno! Prihodnjie!

Tržne cene

v Mariboru od 4. marca do 10. marca 1906.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		16	80	17	60
rž		15	60	16	40
ječmen		16	80	17	60
oves		17	—	17	80
koruza		16	50	17	30
proso		18	—	19	—
ajda		15	—	16	80
zeno		4	80	5	20
slama		4	60	5	—
	1 kg				
fizola		—	24	—	30
grah		—	48	—	52
leča		—	68	—	88
krompir		—	—	—	7
sir		—	34	—	36
surovo maslo		2	30	2	80
maslo		2	20	2	40
špeh		1	48	1	52
zelje, kislo		—	24	—	28
rep, kisla		—	20	—	24
	1 lit.				
mleko		—	—	—	20
smetana, sladka		—	40	—	56
"		—	62	—	68
	100 glav				

Posojilnica v Makolah vabi vse svoje zadružnike na redni letni občni zbor

ki se bude vršil
v četrtek, dne 22. marca t. l. ob pol 2. popoldne
v lastnem domu
z naslednjim vsporedom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za 1905.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Nasveti in predlogi.

Makole, dne 1. marca 1906.

Načelstvo.

195 1

Za Marijine družbe

je dobila prodajalnica Cirilove tiskarne
krasne svetinje iz aluminija.

Od sedaj lahko vsakdo dobi tukaj tudi
vsakovrstne druge svetinje.

Posojilnica na Frankolovem

vknjižena zadružna zavezo
ima svoj

redni občni zbor

v nedeljo dne 18. marca t. l. popoldne po večernicah
v zadružni pisarni

z naslednjim vsporedom:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Predložitev in odobrenje računa za 1. 1905.
4. Volitev načelstva,
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Prosti predlogi.

Ako bi ne došlo zadostno število članov, zbornje eno uro pozneje
drugi občni zbor na istem prostoru in z istim dnevnim redom,
na kojem pa se konstatira sklepčnost brez ozira na števil
navzočih.

208 1

Pozor! Citaj!
Bolnemu zdravje!

440 52-86

Pozor! Citaj!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpričujnejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujejo gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih bolezni ter odstranjujejo krče, bolesti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo zganjo male in velike gliste, odstranjuje mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bolesti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti bolesti maternice in

madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslov: Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 100, Slavonija. — Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 steklenič (1 ducat) 5 K, 24 steklenič (2 ducata) 8 K 60 v, 36 steklenič (3 ducati) 12 K 40 v, 48 steklenič (4 ducati) 16 K, 60 steklenič (5 ducatov) 18 K.

Manj od 12 steklenič se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlu, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripcavosti v grlu, težku dihanju, astmi, proti bodenju, kataru in odstanjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljuvnih bolečinah.

Cena je sledeča, (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 v; 4 originalne steklenice 5 K 80 v; 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje načrnost od mene pod naslovom:

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 100, Slavonija.

Svinjske kože

kupuje po najboljši ceni

Marija Polz,

trgovina z mešanim blagom

62 v Spielfeldu. 108

Sadna drevesa

najboljših vrst

jablan in hrušek,
češpljev in sлив,
črešenj in višenj,
visoko- in poludobelnata ter pri-
tlična, nadalje

orehe, kostanje, vrtnice,
lepotično grmovje
in divjake

priporoča za letošnjo spomlad

Peter Korman

dreyesnica v Činžatu, pošta
Faal ob koroški železnici.

Glavni cenik na zahtevanje

160 zastonj in franko. 2

Pozor!

Kdor boče za praznike
ne samo lep, ampak tudi
trpezen in fini

Klobulk

po nizki ceni dobiti, raj
ga kupi pri znaniemu klobu-
čarju

Francu Jankovič

192 v Vitanju. 11

Tam se najdejo klobuki
vsake vrste in domačega
 dela.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice

Sv. Marka

Te glasovite in ne-
nadkriljive kapljice
sv. Marka se upo-
rabljajo za notranje
in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in
roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spas-
nosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmešek,
odpravijo naduh, bolečine in krče. Pospešujejo in zboljujejo prebavo,
čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist
izhajajoče bolezni. Delujejo izborna proti hripcavosti in prehlajenju.
Lečijo vse bolezne na jetrih in slezeh ter koliko in ščipanje in želodcu.
Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te
kapljice so najboljše sredstvo proti bolezni na maternici in madrom
ter ne bi smeli manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva
se samo: Mestna lekarna, Zagreb, zato se naj naročuje
počasno pod naslovom:

488 20-10

Mestna lekarna, Zagreb

Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dva
najstoric se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franko do-
stavljen na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic)	4 K.
2 duocata (24 steklenic)	8 K.
3 duocata (36 steklenic)	11 K.
4 duocata (48 steklenic)	14 60 K.
5 duocatov (60 steklen.)	17— K.

Imam na tisoče priznali pisem, da jih ni mogoče tu tiskati,
zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim uspehom
rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baretinčič,
učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija
Mamić, opankar; Žofija Vukelič, čivilja; Josip Seljančić, seljak itd.

Ustanovljena 1. 1360.

Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka

Zdravje je največje bogastvo!

Vabilo

na
redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice pri Mariji Snežni na Veliki
registr. zadruža z neomejeno zavezo
ki se bode vršil

dne 24. marca ob 9. uri dopoldne v posojilniški
pisarni.

Dnevni red:

1. Porčilo načelstva o izvršeni obligatorični reviziji.
2. Potrjenje računa za leto 1905.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Sprememba pravil.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Pri Šimonu v Konjicah

se dobivajo kakor vsako leto znana sveža in zanesljivo
kaljiva vsakovrstna

semena za vrte in polja,

pet najboljih vrst pese ali runke, domače, štajerske in
nemške lucerec, kamenite in esparseto detelje,
trava, nemška, italijanska, francoska in angleška,
težek pohorski oves, Ječmenjak, amerik. oves,
Wilkom oves, Jari Ječmen, goli Jeruzalemski Ječ-
men za kavo, proso, rž, ajdo, fižol, z eno besedo
vsa semena in žita.

Kdor dobro seje, tisti dobro žanje.

Nadalje se priporoča popolnoma in dobro sortirana zaloga špecerijskega
in kolonialnega blaga in deželnih pridelkov, moka, met in otrobi iz
Majdičevega mlina, žganje, sliovka, vinsko žganje, konjak, domač pridelek.

Kupim vse, kar je denarja vredno,
posebno žlahnto blago, kakor tudi staro železo, mesing, baker, vse po
najvišji ceni. Nadalje: ščetine, kosti, vsakovrstno žito in domače seme,
maslo, gobe, fižol itd.

Najboljše kovano rokodelsko in poljedelsko orodje.

Za obilno naročbo navedenega se priporoča z zagotovilom izvrstne
postrežbe
100 4-2.

Šimon Hrepevnik.

Alojzij Pinter
trgovec v Slovenski Bistrici,
 priporoča celemu okraju
 vedno novo lepo zalogu vsakovrstnega blaga.

Za spomladni čas:

vsakovrstnega poljskega in vrtnega semena, pravo štajersko deteljino seme, travno seme itd., najbolje kose in motike za vinograde.

190 1 Dobiva se tudi:

Bartlmonov prašek za živino, kakor vse druge reči, želevnina, kovanje za nove stavbe itd. itd.

Dobiva se tudi:

Vabilo

na

občni zbor**Hranilnice in posojilnice v Šmarju,**

registrovane zadruge z neomejeneno zavezo

v torek dne 20. marca 1906 ob 1. uri popoldne
v lastni hiši.**Dnevni red:**

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Nasveti načelstva in slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti občnega zabora ob 1. uri, vrši se isti ob 2. uri popoldne v smislu § 40 alii. b zadružnih pravil.

201 1

Načelstvo.**VABILO**

na

= redni občni zbor =

Posojilnice in hranilnice v Vidmu

ki se vrši

25. marca 1906 ob 3. uri popoldne v posojilniškem prostoru.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1905.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji po „Zadružni Zvez“.
7. Slučajnosti.

Ako bi ob določenem času ne bilo zadostno število udov, vrši se ob pol 4. občni zbor pri vsakem številu udov.

K obilni udeležbi vabi uljudno

210 1

ODBOR.

A 152/5

7

Prostovoljna sodna dražba premičnin.

Pri c. kr. okraju sudišču na Vranskem sta po prošnji dedičev po gospoj Ani Kolar na prodaj po javni dražbi sledeči nepremičnini, vsaka posebej in sicer:

1. Nepremičnina vlož. štev. 28. k. obč. trg Vransko (Markt Franz) obstoječa iz stavb parc. štev. 112, hiša štev. 34 na Vranskem z gospodarskim poslopjem ter zraven spadajočo priklino, a brez živine in krme. Za to nepremičnino se je nastavila izklicna cena 3400 K.

2. Nepremičnina vlož. štev. 29 k. obč. trg. Vransko (Markt Franz) obstoječa iz zemljiške parcele št. 206 njiva, za katero se je ustanovila izklicna cena v znesku 2281 K 60 h

Dražba se bo vršila dne 21. marca 1906, ob 10. uri popoldne pri sodniji na Vranskem, soba št. 1.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je položiti pri sodniji v zmislu dražbenih pogojev.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri sodniji, v sobi štev. 2, do 21. marca 1906.

C. kr. okraju sudišče Vransko, oddelek I.,
dne 18. februarja 1906.

Pozor! Nova trgovina!

Uljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da otvorim dne 16. marca trgovino (podružnico) prodajalne

„pri Karlnu“ pri Sv. Jederti nad Laškim

s špecerijskim in manufakturnim blagom, kakor tudi z želevnino in deželnimi pridelki.

Potrudil se budem vedno s svežim blagom, točno postrežbo in kolikor mogoče najnižjimi cenami ustreči slavnemu občinstvu.

Za mnogobrojni obisk se najuljudneje priporoča

198 1—1

Karol Cimperšek,**trgovec, Laški trg, Spod. Štajersko.**

Opr. štev. 114/5

78

V zapuščinski zadevi za rajnim Martinom Hren po dom. Rahle iz Sv. Križa št. 18. se je vsled prošnje postavnih dedičev dovolila prostovoljna sodna dražba celega nepremakljivega in premakljivega premoženja po predloženimi dražbenimi pogojih in se v to svrhu določil dan na

9. aprila 1906 dopoldne ob pol 11. uri

na licu mesta pri Sv. Križu h. št. 18 s tem pristavkom, da se nepremičnine, sestoječe iz vlož. št. 5 in 4 katastralne občine Sv. Križ in premičnine bodo oddale pod skupno izklicno ceno po 6000 kron. Vsaki dražbenik ima položiti v roke sodnega komisarja 20% vadij toraj 1200 kron. Zdražitelj mora v treh mesecih po dražbenem dnevu položiti polovico izkupila (največje ponudbe) s 5% obrestmi od dneva dražbe, nadalje v 6 mesecih po dražbenem dnevu drugo polovico izkupila s 5% obrestmi. Zdražitelj ne sme prej ko položi prvo polovico izkupila, lesa sekati v gozdih prodanega posetva.

Male terjatve, ki so na posestvu vknjižene, so poplačane in toraj indebite vknjižene.

Ostala vsebina dražbenih pogojev, ki se imajo pred začetkom dražbe prečitati, zapisnik o inventuri in cennici in zemljiško vknjiženi izvleček se morejo v sodni pisarni in pri dražbi vpogledati.

Posestvo leži približno tričetrt ure od trga Konjice oddaljeno tik državne ceste.

207 3 C. kr. okraju sudišče v Konjicah oddelek I.

28. februarja 1906.

OKLIC.

V zapuščinski zadevi za rajnim Martinom Hren po dom. Rahle iz Sv. Križa št. 18. se je vsled prošnje postavnih dedičev dovolila prostovoljna sodna dražba celega nepremakljivega in premakljivega premoženja po predloženimi dražbenimi pogojih in se v to svrhu določil dan na

9. aprila 1906 dopoldne ob pol 11. uri

na licu mesta pri Sv. Križu h. št. 18 s tem pristavkom, da se nepremičnine, sestoječe iz vlož. št. 5 in 4 katastralne občine Sv. Križ in premičnine bodo oddale pod skupno izklicno ceno po 6000 kron. Vsaki dražbenik ima položiti v roke sodnega komisarja 20% vadij toraj 1200 kron. Zdražitelj mora v treh mesecih po dražbenem dnevu položiti polovico izkupila (največje ponudbe) s 5% obrestmi od dneva dražbe, nadalje v 6 mesecih po dražbenem dnevu drugo polovico izkupila s 5% obrestmi. Zdražitelj ne sme prej ko položi prvo polovico izkupila, lesa sekati v gozdih prodanega posetva.

Male terjatve, ki so na posestvu vknjižene, so poplačane in toraj indebite vknjižene.

Ostala vsebina dražbenih pogojev, ki se imajo pred začetkom dražbe prečitati, zapisnik o inventuri in cennici in zemljiško vknjiženi izvleček se morejo v sodni pisarni in pri dražbi vpogledati.

Posestvo leži približno tričetrt ure od trga Konjice oddaljeno tik državne ceste.

Častno priznanje

Maribor 1885.

Največjo izbiro

cvetličnega,
travnega,
deteljnega,
poljskega
in gozdnega
semenja

priporoča
v najboljši kvaliteti
povsod znana trgovina s
semenjem

M. Berdajs

v Mariboru

na Sofijinem trgu (na oglu
gradu).Natančni cenik je zastonj
178 na razpolago. 9**Kilne pase**primerne za vsako
kilo

z peresom ali brez tega,

:: životne pase ::
(trebušne obvezne)pokončne držaje, podlage za ploske noge, apa-
rate za životna skrivljenja in umetne ude ..izdeluje ceno in izvrstno vsled dolgoletne prakse
bandažist

123 9—2

Franc Podgoršek,**Maribor, Burggasse 7.****Oddaja stavbe**

župnijskega gospodarskega poslopja na Ponikvi ob juž. želevnici, obstoječega iz hlevov, skedenja, kuhinje in kleti.

Ustrena zniževalna dražba se bo vršila dne 24. marca 1906, ob 9. uri predpoldne v občinski pisarni na Ponikvi.

Stavba so bo oddala le enemu glavnemu podjetniku.

Izklicna cena znaša: 12.300 kron.

Stavbeni operat, sestoječ iz stavbenih načrtov, stavbenega dovoljenja, stroškovnika in stavbenih pogojev, je v pogled razpoložen v občinski pisarni na Ponikvi vsak dan od 9.—12. ure dopoludne.

Vsek dražbenik mora pred pričetkom dražbe položiti 1230 kron varščine.

Občinski urad Ponikva ob juž. žel., dne 5. marca 1906.

Župan:

Josip Mlakar.